

**A *PESTALOTIA HARTIGII* TUBEUF SZEREPE AZ ALMA
KÉREGNEKRÓZISÁBAN**

Holb Imre - Kövics György
DATE Növényvédelmi Tanszék, Debrecen

**THE ROLE OF *PESTALOTIA HARTIGII* TUBEUF ON BARK
NECROSIS OF APPLE**

Holb, I. – Kövics, Gy.
DATE Növényvédelmi Tanszék, Debrecen

1997. áprilisában idősebb szórvány almaültetvényekből a gyümölcsfák beteg törzs- és ág részeinek mintáiból izolálásra került egy korábban ismert, de az utóbbi évtizedekben kissé elfeledett mikrogomba kórokozó a *Pestalotia* nemzetségből.

E kórokozó nemzetség fajai fás növények kéregnekrózisában játszanak szerepet. Az identifikálás során a *Pestalotia hartigii* Tubeuf faj jelenlétét bizonyítottuk. E fajt Tubeuf eredetileg *Abies* (jegenyefenyő) és *Picea* (lucfenyő) fajoknál írta le 1886-ban. Kidd és Beaumont csak jóval később, 1924-ben, majd Hotson és Stuntz 1934-ben írták le az almán (*Malus* sp.), ahol a talajközeli törzs kéregnekrózisát és a gyümölcsök rothadását idézte elő.

A *Pestalotia* nemzetségről igen széleskörű jellemzést ad Guba (1961) a „Monograph of *Monochaetia* and *Pestalotia*” című munkájában, ahol 222 fajt különít el a nemzetségen belül. Sutton azonban (1969, 1980) – Gubával ellentétben – egyetlen fajnak tekinti a genus képviselőit. A nemzetség egyes fajait *Truncatella*, *Pestalotiopsis* és *Pestalozzia* neveken is leírták, s amelyek sok esetben szinonimoknak tekintendők. A nevezéktani változások és a különböző kutatók eltérő taxonómiai megközelítése nyomán a *Pestalotia hartigii* többféle néven vált ismertté, ebből talán a *Pestalotia truncatula* és a *Truncatella hartigii* a legismertebbek. Hosszú időn keresztül azonosnak vélték a *Pestalotia truncata* Lév. fajjal, amelyet 1958-ban Hughes a *Truncatella angustata* (Pers.) S.J. Hughes -zal azonosított. Ez a faj mindössze patogenitásában különbözik a *P. hartigii*-től. Tubeuf szerint a *P. hartigii* egy parazita faj, míg a *P. truncata* Lév. szaprofiton. Kutatók több éves vizsgálatai sem tisztázták teljesen a két faj tényleges különbségeit, azonban a *P. truncata*-ról megállapították, hogy kedvezőtlen ökológiai körülmények között, legyengült növényeken jelentős mértékben fordul elő (szaprofiton vagy gyengültségi parazita). Az újabb taxonómiai munkák két külön fajnak tekintik a *Pestalotia hartigii*-t és a *Truncatella angustata* (= *P. truncata*) -t.

Vizsgálataink során a *Pestalotia hartigii* acervuluszos gomba

jellegzetes morfológiai sajátosságokkal (ciliákkal rendelkező) ivartalan szaporítóképleteit, konídiumait figyeltük meg. A gomba tiszta tenyészeiből laboratóriumi és *in vivo* körülmények közötti vizsgálatokkal szándékoztunk a patogenitást igazolni fiatal ágakon, diónyi nagyságú éretlen gyümölcsökön és leveleken, mesterséges inokulálással. A laboratóriumi vizsgálatok során az inokulált és szobahőmérsékleten inkubált ágrészekről 10, a gyümölcsökről 12, a levelekről pedig 16 nap után sikerült *P. hartigii* micéliumot és konídiumokat megfigyelni, illetve reizolálni.

Az *in vivo* vizsgálatok eredményéről csak később tudunk beszámolni.

A *Pestalotia hartigii* gomba megjelenése a tápanyagellátás és növényvédelem terén elhanyagolt gyümölcsösökben várható.